

Ομάδες I

Μια πρώτη συλλογή ασκήσεων στην Θεωρία Ομάδων

Σκοπός των ασκήσεων αυτών είναι ο (πραγματικά) ενδιαφερόμενος φοιτητής να κάνει μια ανασκόπηση/επανάληψη βασικών εννοιών στη Θεωρία Ομάδων, οι οποίες (υποτίθεται ότι) έχουν διδαχθεί σε ένα εισαγωγικό μάθημα Βασικής Άλγεβρας.

1. Έστω $G = \{(a, b) \in \mathbb{R}^2, \text{ όπου } a \neq 0\}$ και $H = \{(1, b), \text{ όπου } b \in \mathbb{R}\}$. Στο G ορίζουμε μία πράξη ως εξής:
 $(a_1, b_1) \circ (a_2, b_2) = (a_1 a_2, a_1 b_2 + b_1)$. Δείξτε ότι:
    - i) Το ζεύγος $(G, \circ)$ είναι ομάδα.
    - ii) Η H είναι κανονική υποομάδα της G .
    - iii) Η H είναι αβελιανή.
    - iv) Εξετάστε αν η G έχει στοιχεία τάξης 3.
  2. Στο σύνολο $G = \mathbb{Z}^3$ ορίζουμε μία πράξη ως εξής:
 $(x_1, x_2, x_3) \circ (y_1, y_2, y_3) = (x_1 + y_1, x_2 + y_2, x_3 + y_3 + x_2 y_1)$. Δείξτε ότι:
    - i) Το ζεύγος $(G, \circ)$ είναι ομάδα.
    - ii) Αν $H = \{(x_1, 0, x_3) \in G\}$, τότε το H είναι κανονική υποομάδα της G και μάλιστα αβελιανή.
  3. Έστω $(G, \cdot)$ μια ομάδα, H ένα σύνολο και $\vartheta : G \rightarrow H$ μια απεικόνιση 1-1 και επί. Στο σύνολο H ορίζουμε μια πράξη ως εξής: $h_1 * h_2 = \vartheta(a_1 \cdot a_2)$, όπου $a_1, a_2 \in G$ έτσι ώστε $\vartheta(a_1) = h_1$ και $\vartheta(a_2) = h_2$. Δείξτε ότι το σύνολο $(H, *)$ είναι ομάδα και ότι η απεικόνιση ϑ ισομορφισμός ομάδων.
  4. Δίνεται το σύνολο $G = \left\{ \begin{pmatrix} \bar{1} & \bar{a} \\ \bar{0} & \bar{b} \end{pmatrix} \mid \bar{0}, \bar{1}, \bar{a}, \bar{b} \in \mathbb{Z}_m, (b, m) = 1 \right\}$. Δείξτε ότι:
    - i) Το σύνολο G είναι ομάδα με πράξη τον πολλαπλασιασμό πινάκων και $|G| = m \cdot \varphi(m)$, όπου φ είναι η συνάρτηση του Euler.
    - ii) Το σύνολο $H = \left\{ \begin{pmatrix} \bar{1} & \bar{a} \\ \bar{0} & \bar{1} \end{pmatrix} \mid \bar{a} \in \mathbb{Z}_m \right\}$ είναι κανονική υποομάδα της G .
    - iii) $G/H \simeq U(\mathbb{Z}_m)$.
  5. Έστω A, B, C μη κενά υποσύνολα μιας ομάδας G . Δείξτε ότι:
    - i) $A(B \cap C) \subseteq AB \cap AC$.
    - ii) $A(B \cup C) = AB \cup AC$.Στην περίπτωση όπου το A είναι μονοσύνολο, δείξτε ότι ισχύει ισότητα και στην πρώτη περίπτωση.
- Δώστε ένα παράδειγμα όπου στην πρώτη περίπτωση έχουμε γνήσιο εγκλεισμό.

-
6. Έστω H, K υποομάδες μιας ομάδας G . Δείξτε ότι το γινόμενο HK είναι υποομάδα αν και μόνο αν $HK = KH$.
7. Έστω G πεπερασμένη ομάδα με τάξη άρτιο αριθμό. Δείξτε ότι περιέχει τουλάχιστον ένα στοιχείο με τάξη ίση με 2.
8. Έστω A, B, K υποομάδες μιας ομάδας G . Υποθέτουμε ότι $A \leq B$, $A \cap K = B \cap K$ και $AK = BK$, δείξτε ότι $A = B$.
9. Έστω $\varphi : G_1 \rightarrow G_2$ ένας ομομορφισμός ομάδων και $a \in G_1$ πεπερασμένης τάξης. Δείξτε ότι η τάξη της εικόνας $\varphi(a)$ διαιρεί την τάξη του στοιχείου a .
Έστω A μια πεπερασμένη υποομάδα της G_1 , δείξτε ότι η τάξη της εικόνας $\varphi(A)$ διαιρεί την τάξη της A .
10. Δίνονται οι ομάδες $G = \left\{ \begin{pmatrix} 1 & \nu \\ 0 & 1 \end{pmatrix} \mid \nu \in \mathbb{Z} \right\}$ και $H = \{1, i, -1, -i\}$ με τις γνωστές πράξεις και $\vartheta : G \rightarrow H$ με $\begin{pmatrix} 1 & \nu \\ 0 & 1 \end{pmatrix} \xrightarrow{\vartheta} i^\nu$, δείξτε ότι ϑ είναι επιμορφισμός ομάδων. Να βρεθεί ο $\text{Ker}\vartheta$.
11. Έστω ότι η κυκλική ομάδα $G = \langle a \rangle$ έχει τάξη ίση με n . Δείξτε ότι $G = \langle a^k \rangle$ αν και μόνο αν $\mu.κ.δ(k, n) = 1$.
12. Έστω G μια κυκλική ομάδα παραγόμενη απ' το g .
α) Δείξτε ότι η απεικόνιση $f : \mathbb{Z} \rightarrow G$ με $f(z) = g^z$ είναι ένας μορφισμός ομάδων.
β) Υποθέτουμε ότι η G έχει τάξη n . Δείξτε ότι η $f : \mathbb{Z}/n\mathbb{Z} \rightarrow G$ με $f(z) = g^z$ είναι ισομορφισμός.
13. Έστω G αβελιανή ομάδα και $k \in \mathbb{Z}$, δείξτε ότι:
i) Η απεικόνιση $\vartheta_k : G \rightarrow G$ με $\vartheta_k(x) = x^k$ είναι ομομορφισμός. Να περιγράψετε τον πυρήνα της.
ii) Αν η G είναι πεπερασμένη αβελιανή τότε η ϑ_k είναι αυτομορφισμός αν και μόνο αν $(k, m) = 1$, όπου m είναι η τάξη της ομάδας.
14. Το κέντρο $\zeta(G)$ μιας ομάδας G αποτελείται από όλα τα στοιχεία z της ομάδας G , που έχουν την ιδιότητα $zg = gz$ για κάθε $g \in G$. Δείξτε ότι $\zeta(G) \triangleleft G$.

-
15. Έστω G ομάδα και $\zeta(G)$ το κέντρο της. Δείξτε ότι η ομάδα πηλίκο $G/\zeta(G)$ δεν είναι κυκλική (εκτός αν η G είναι αβελιανή).
16. Δίνεται η ομάδα $G = \{A \mid A \in \mathbb{R}^{\nu \times \nu}, \text{ με } |A| \neq 0\}$ και $S = \{A \in G, \text{ με } |A| = 1\}$. Δείξτε ότι:
- Η S είναι κανονική υποομάδα της G .
  - Το πηλίκο G/S είναι αβελιανή ομάδα.
  - Να βρεθούν τα στοιχεία πεπερασμένης τάξης της ομάδας G/S .
17. i) Έστω G ομάδα και $g \in G$ με τάξη του g ίση με n . Δείξτε ότι η τάξη του στοιχείου g^k είναι ίση με $\frac{n}{(n,k)}$.
- ii) Δείξτε ότι για κάθε $a \in \mathbb{Z}$ ο μικρότερος θετικός ακέραιος k με την ιδιότητα $(k \cdot a) \bmod n \equiv 0 \bmod n$ είναι ο $\frac{n}{(n,a)}$.
18. Έστω G μια πεπερασμένη ομάδα τάξης m . Έστω $g \in G$. Υποθέτουμε ότι για κάθε πρώτο διαιρέτη p του m είναι $g^{\frac{m}{p}} \neq e$. Δείξτε ότι η G είναι κυκλική παραγόμενη από το g .
19. Έστω G κυκλική ομάδα τάξης m και H υποομάδα της G τάξης n . Αν $G = \langle a \rangle$ και $H = \langle a^\lambda \rangle$ τότε $\kappa \mid \lambda$, όπου $\kappa = m/n$.
20. Έστω G μια πεπερασμένη ομάδα. Δείξτε ότι κάθε στοιχείο της G εμφανίζεται ακριβώς μιας φορά σε κάθε στήλη και σε κάθε γραμμή του πολλαπλασιαστικού πίνακα της G (πίνακας-Cayley).
21. α) Δείξτε ότι η $f : \mathbb{Z} \times \mathbb{Z} \rightarrow \mathbb{Z}, f(x, y) = x - 2y$ είναι ομομορφισμός προσθετικών ομάδων και να βρεθεί η $f(\mathbb{Z} \times \mathbb{Z}) = \text{Im} f$.
- β) Έστω G μια ομάδα και $g \in G$. Δείξτε ότι η $f : \mathbb{Z} \rightarrow G$ με $f(k) = g^{2k}$ είναι ομομορφισμός. Ποιά είναι η $\text{Im} f$ αν η τάξη του g είναι 6 ή 7;
22. Έστω $\mathbb{C}^*$ η πολλαπλασιαστική ομάδα των μιγαδικών και $H = \{x + yi \in \mathbb{C}^* \mid |x + yi| = 1\}$. Δείξτε ότι $H \leq \mathbb{C}^*$ και $\mathbb{C}^*/H \approx (\{r \in \mathbb{R}^* \mid r > 0\}, \cdot)$.
23. Δείξτε ότι κάθε πεπερασμένη υποομάδα της πολλαπλασιαστικής ομάδας των μιγαδικών είναι κυκλική. (Υπόδειξη: Ποίο είναι το μέτρο ενός στοιχείου πεπερασμένης τάξης;)

-
24. Έστω G κυκλική ομάδα τάξης p^n , όπου p -πρώτος και H, K υποομάδες της G . Δείξτε ότι είτε $H \subseteq K$ είτε $K \subseteq H$. Ισχύει το αντίστροφο?
25. Έστω $A, B \leq G$ και $x, y \in G$. Δείξτε ότι το σύνολο $xA \cap yB$ είναι είτε το κενό είτε ένα αριστερό σύμπλοκο της $A \cap B$ στη G .
26. Έστω G ομάδα, H υποομάδα της με $|G : H| = n$ και $g \in G$. Δείξτε ότι υπάρχει m με $1 < m \leq n$ έτσι ώστε $g^m \in H$.
27. Έστω A, B υποομάδες της ομάδας G . Αν ισχύει $(|A|, |B|) = 1$, δείξτε ότι $A \cap B = 1$. Αν ισχύει $(|G : A|, |G : B|) = 1$, δείξτε ότι $|G : A \cap B| = |G : A| \cdot |G : B|$.
28. Έστω G ομάδα, επιλέγουμε ένα στοιχείο $k \in G$ και ορίζουμε την απεικόνιση $\tau_k : G \rightarrow G$ με $\tau_k(g) = k^{-1}gk$. Δείξτε ότι η τ_k είναι αυτομορφισμός της G .
29. Έστω G μη αβελιανή ομάδα. Δείξτε ότι η ομάδα αυτομορφισμών της G ($AutG$) δεν είναι κυκλική.
30. i) Έστω ότι η $AutG$ μιας ομάδας G είναι πεπερασμένη κυκλική. Δείξτε ότι η ομάδα G είναι αβελιανή και η τάξη της $AutG$ είναι άρτιος αριθμός.
 ii) Έστω C_n η κυκλική ομάδα τάξης n . Δείξτε ότι ομάδα αυτομορφισμών $AutC_n$ είναι αβελιανή με τάξη $\varphi(n)$.
 iii) Δείξτε ότι $AutV \simeq S_3 \simeq AutS_3$, όπου V είναι η ομάδα του Klein.
31. Έστω $\mathbb{Q}$ η προσθετική ομάδα των ρητών αριθμών.
 i) Δείξτε ότι δεν υπάρχει πεπερασμένο υποσύνολο $S \subseteq \mathbb{Q}$ έτσι ώστε το S να παράγει την $\mathbb{Q}$.
 ii) Βρείτε ένα σύστημα γεννητόρων της $\mathbb{Q}$.
 iii) Αν $\mathbb{Q}_n = \langle \frac{1}{n!} \rangle$, δείξτε ότι $\mathbb{Q} = \bigcup_{n=1}^{\infty} \mathbb{Q}_n$.
 iv) Δείξτε ότι κάθε πεπερασμένα γεννώμενη υποομάδα της $\mathbb{Q}$ είναι κυκλική.
 v) Έστω $0 \neq H, 0 \neq K$ υποομάδες της $\mathbb{Q}$, δείξτε ότι $H \cap K \neq 0$.
 vi) Δείξτε ότι για κάθε γνήσια μη τετριμμένη υποομάδα H της $\mathbb{Q}$ το πηλίκο $\mathbb{Q}/H$ δεν είναι ούτε πεπερασμένο, ούτε κυκλικό.
 vii) Έστω $\phi : \mathbb{Q} \rightarrow N$ ομομορφισμός ομάδων, όπου N πεπερασμένη. Δείξτε ότι η ϕ είναι ο τετριμμένος ομομορφισμός.
 viii) Δείξτε ότι κάθε στοιχείο της ομάδας $\mathbb{Q}/\mathbb{Z}$ είναι πεπερασμένης τάξης. Είναι η ομάδα $\mathbb{Q}/\mathbb{Z}$ πεπερασμένη?

32. Έστω G ομάδα με τάξη $|G| = 2p$, όπου p πρώτος. Δείξτε ότι υπάρχουν $a, b \in G$ με τάξη του a ίσον 2 και τάξη του b ίσον p ,
($o(a) = 2, o(b) = p$).
33. i) Έστω $\pi, \tau \in S_n$ δύο κύκλοι ξένοι μεταξύ τους με μήκη k, m αντίστοιχα και k, m σχετικά πρώτοι.
α) Δείξτε ότι η υποομάδα K που παράγεται από τις μεταθέσεις π και τ είναι κυκλική.
β) Η απεικόνιση $\phi : K \rightarrow Z_n$ με $(\pi^x \tau^y)\phi = x \pmod n$ είναι επιμορφισμός ομάδων. Ποίος είναι ο πυρήνας της;
ii) Έστω G ομάδα και $a, b \in G$ με $a \cdot b = b \cdot a$. Αν $a^m = b^n = 1$ με $(m, n) = 1$, τότε η υποομάδα που παράγεται από τα a, b είναι κυκλική. Να βρεθεί ένα $c \in G : \langle c \rangle = \langle a, b \rangle$.
34. i) Δείξτε ότι κάθε αβελιανή ομάδα με τάξη ίση με $p \cdot q$, όπου p, q είναι διαφορετικοί πρώτοι είναι κυκλική.
ii) Δείξτε ότι η πολλαπλασιαστική ομάδα του δακτυλίου Z_{18} είναι κυκλική.
35. Θεωρούμε την ομάδα U_{26} των αντιστρέψιμων στοιχείων της Z_{26} .
α) Να βρεθεί η $|U_{26}|$.
β) Δείξτε ότι η U_{26} είναι κυκλική και να βρεθούν όλοι οι γεννήτορες.
36. Δείξτε ότι μία ομάδα είναι άπειρη κυκλική αν και μόνο αν είναι ισόμορφη με κάθε μη τετριμμένη υποομάδα της.
37. Έστω G αβελιανή ομάδα με τάξη 15.
i) Να βρεθούν όλες οι υποομάδες της και όλα τα σύμπλοκα ως προς μία γνήσια υποομάδα της.
ii) Έστω $a, b \in G$ με $a^6 = b^8 = 1$. Δείξτε ότι $b = 1$ και είτε $a = 1$, είτε η τάξη του a είναι 3.
38. Να οριστούν οι αριστερές και δεξιές κλάσεις (δηλαδή τα αριστερά και δεξιά σύμπλοκα) της S_3 στην S_4 .
39. i) Έστω $n > 2$. Δείξτε ότι η (υπο)ομάδα των αρτίων μεταθέσεων (εναλλάσουσα ομάδα) A_n παράγεται από όλους τους κύκλους μήκους 3.
ii) Δείξτε ότι η A_4 δεν έχει υποομάδα με 6 στοιχεία.
40. i) Έστω $\pi \in S_n$, δείξτε ότι είτε $\langle A_n, \pi \rangle = S_n$, είτε $\pi \in A_n$.
ii) Γενικά αν G ομάδα και $H \leq G$ με $|G : H| = p$, p πρώτος, τότε για κάθε $g \in G$ είτε $\langle H, g \rangle = G$, είτε $\langle H, g \rangle = H$.

-
41. Δείξτε ότι η A_4 είναι η μόνη υποομάδα της S_4 με τάξη 12.
42. Θεωρούμε τις μεταθέσεις $\alpha = (1, 2, 3)$, $\beta = (2, 3, 4, 5, 6)$ και $\gamma = (1, 4, 6, 3)$ της συμμετρικής ομάδας S_6 . Υπολογίστε τις μεταθέσεις α^{-1} , $\alpha\beta\gamma$, $\alpha\beta\gamma^2$, $\gamma^{-1}\beta$ και $(\alpha\gamma\beta)^{-1}$. Επίσης βρείτε το πρόσημο (*sign*) της κάθε μιας απ' αυτές (δηλαδή ποιές είναι άρτιες και ποιές περιττές).
43. Έστω $g \in S_n$. Δείξτε ότι αν $g(i) \neq i$ τότε $g^2(i) \neq g(i)$.
44. Έστω $g = (123)(234)(345)(567)(678)(789)$ στην S_9 .
 α) Γράψτε την g σε γινόμενο κύκλων ξένων ανά δύο μεταξύ τους.
 β) Ποιά σημεία μένουν σταθερά κάτω απ' την g .
 γ) Γράψτε την g^{-1} σε γινόμενο κύκλων ξένων ανά δύο μεταξύ των.
 δ) Είναι η g άρτια?
45. Έστω $\pi = (12345)$, $\tau = (2, 5) \cdot (34) \in S_5$. Δείξτε ότι:
 i) $\tau \cdot \pi \cdot \tau = \pi^{-1}$.
 ii) $\langle \pi \rangle \triangleleft \langle \pi, \tau \rangle$.
 iii) $D_5 \simeq \langle \pi, \tau \rangle$.
46. Δείξτε ότι τα στοιχεία (1345) και (3426) της S_7 είναι συζυγή και βρείτε $\pi \in S_7$ έτσι ώστε $\pi^{-1}(1345)\pi = (3426)$.
47. Με ποίο από τα στοιχεία $\tau_1 = (123)(456)(78)$, $\tau_2 = (678)(89)(1234)$, $\tau_3 = (1234)(56)(789)$ της S_{20} είναι συζυγής η μετάθεση $\pi = (145)(23)(6789)$?
48. Πόσα στοιχεία έχει η κλάση συζυγίας στην S_7 που περιέχει την μετάθεση $\pi = (12)(345)$?
49. Να βρεθεί η μεγαλύτερη δυνατή τάξη ενός στοιχείου της ομάδας S_{13} .
50. i) Δείξτε ότι η διεδρική ομάδα D_3 είναι ισόμορφη με την S_3 .
 ii) Ποίος είναι ο δείκτης της D_4 στην S_4 ;
 iii) Να βρεθούν τα σύμπλοκα της D_4 στην S_4 .
51. Έστω $n > 2$, $n \in \mathbb{N}$. Θεωρούμε το σύνολο $\mathbb{Z}_n = \{1, 2, \dots, n-1\}$ των ακεραίων *modulo* n και έστω $\alpha \in S$ τέτοιο ώστε $(\alpha, n) = 1$.
 α) Δείξτε ότι ο πολλαπλασιασμός επί $\alpha \bmod n$ ορίζει μια μετάθεση p_α των $1, 2, \dots, n-1 \bmod n$. Για $\alpha = 2$ και $n = q$ γράψτε την αντίστοιχη μετάθεση σαν γινόμενο ξένων ανά δύο κύκλων. Μπορείτε απ' αυτή τη γραφή να βρείτε τον μικρότερο $m \in \mathbb{N}$ τέτοιον

- ώστε $a^m = 1 \pmod m$?
- β) Υποθέτουμε ότι η p_α γράφεται σε γινόμενο κύκλων ξένων ανά δύο μεταξύ των. Δείξτε ότι αυτοί οι κύκλοι κατατάσσονται σε δύο κατηγορίες: Η μια περιλαμβάνει κύκλους όλοι των οποίων τα σημεία είναι αντιστρέψιμα $\pmod n$ και η άλλη κατηγορία περιλαμβάνει κύκλους που τα σημεία τους δεν είναι αντιστρέψιμα $\pmod n$.
52. Έστω $\alpha = (1, 2)$ και $\beta = (1, 2, 3, \dots, n) \in S_n$.
- α) Υπολογίστε το $\beta\alpha\beta^{-1}$.
- β) Υπολογίστε το $\beta^k\alpha\beta^{-k}$, $k \in \mathbb{N}$.
- γ) Δείξτε ότι κάθε στοιχείο της S_n μπορεί να γραφτεί σαν ένα γινόμενο στοιχείων απ' το σύνολο $\{\alpha, \beta, \beta^{-1}\}$, δηλαδή η S_n παράγεται απ' τα α και β .
53. Έστω G ομάδα με τάξη 26. Να βρεθούν όλες οι κανονικές υποομάδες της.
54. Έστω p ένας πρώτος αριθμός. Τότε η πολλαπλασιαστική ομάδα $\mathbb{Z}_p^*$ είναι κυκλική.
Σημείωση: Υπάρχει η εικασία του Artin που δεν έχει αποδειχθεί μέχρι σήμερα: Υπάρχουν άπειροι πρώτοι για τους οποίους το 2 παράγει την ομάδα $\mathbb{Z}_p^*$.
 Να οριστούν όλοι οι πρώτοι $p < 1000$ για τους οποίους το 2 είναι γεννήτορας της $\mathbb{Z}_p^*$.
55. Έστω $\phi : G_1 \rightarrow G_2$ ομομορφισμός ομάδων και $A \leq G_1$. Δείξτε ότι $(A\phi)\phi^{-1} = A \cdot \text{Ker}\phi$, (με τον άλλο συμβολισμό $\phi^{-1}(A\phi) = A \cdot \text{Ker}\phi$).
56. i) Έστω $\phi : G_1 \rightarrow G_2$ ομομορφισμός ομάδων, στην G_1 ορίζουμε την σχέση: $a \sim b \iff (a)\phi = (b)\phi$. Δείξτε ότι η $\sim$ είναι σχέση ισοδυναμίας.
- ii) Έστω G ομάδα στην G ορίζουμε δύο σχέσεις ως εξής:
- α) $a \simeq b \iff$ υπάρχει $g \in G$ τέτοιο ώστε $b = g^{-1}ag$.
- β) $a \approx b \iff$ υπάρχουν $g_1, g_2 \in G$ τέτοια ώστε $a = g_1g_2$ και $b = g_2g_1$.
 Δείξτε ότι οι $\simeq$ και $\approx$ είναι σχέσεις ισοδυναμίας και μάλιστα η ίδια σχέση ισοδυναμίας.
- iii) Έστω $X \neq \emptyset$ σύνολο και $G \leq S_X$.
- α) Να δειχθεί ότι η σχέση $a \sim b \iff$ υπάρχει $g \in G$ τέτοιο ώστε $b = (a)g$, είναι σχέση ισοδυναμίας.
- β) Το σύνολο $H_a = \{g \mid g \in G \text{ τέτοιο ώστε } (a)g = g\}$, όπου $a \in X$, είναι υποομάδα της G .
57. Έστω G αβελιανή ομάδα και $x, y \in G$ με $x^n = y^n$, όπου n φυσικός αριθμός και x απείρου τάξεως. Δείξτε ότι $y = x \cdot w$, όπου $w \in G$ με $o(w) \mid n$.
58. Υποθέτουμε ότι για τα στοιχεία x, u, v της ομάδας G ισχύουν οι σχέσεις: $x = u \cdot v = v \cdot u$ και $u^p = 1, v^q = 1$, όπου p, q είναι θετικοί ακέραιοι σχετικά πρώτοι. Δείξτε ότι υπάρχουν σχετικά πρώτοι ακέραιοι αριθμοί n, m έτσι ώστε $u = x^n$ και $v = x^m$.

59. Έστω G ομάδα με $G = \langle a, b, c \rangle$ και $a^2 = b$, $b^2 = c$, $c^2 = a$. Δείξτε ότι:
- Η G είναι αβελιανή.
  - $G = \langle a \rangle = \langle b \rangle = \langle c \rangle$.
  - Να βρεθεί η τάξη της G , αν η G δεν είναι τετριμμένη.
60. Έστω a φυσικός αριθμός πρώτος προς τον 9 και G κυκλική ομάδα με τάξη $n = a^{11} - a^7 - a^5 + a$. Δείξτε ότι υπάρχει υποομάδα της G με τάξη 45.
61. Έστω G ομάδα με τάξη 210 και K κανονική υποομάδα της G με τάξη 7.
- Δείξτε ότι $x^{30} \in K$ για κάθε $x \in G$.
  - Αν $x \in G$ με $x^7 \in K$, τότε $x \in K$.
  - Δείξτε ότι για το στοιχείο $g \in G$ ισχύει η ισοδυναμία $g \in K \iff g^{37} \in K$.
  - Αν $M \triangleleft G$ με $|M| = 6$, Δείξτε ότι $KM \triangleleft G$. Ποίος είναι ο δείκτης της KM στην G ; Γιατί η G/KM είναι κυκλική?
62. i) Έστω G ομάδα με $|G| = 121$. Δείξτε ότι η εξίσωση $x^7 = g$ έχει λύση στην G για κάθε $g \in G$.
- ii) Να βρεθούν οι λύσεις των εξισώσεων $7x \equiv 28 \pmod{11}$, $x^7 \equiv 28 \pmod{11}$.
63. Έστω G ομάδα και a απείρου τάξεως. Υποθέτουμε ότι $\langle a \rangle \triangleleft G$. Δείξτε ότι $g^2 \cdot a = a \cdot g^2$ για κάθε $g \in G$.
Αν υποθέσουμε ότι το a είναι πεπερασμένης τάξεως r , δείξτε ότι υπάρχει $\rho \in \mathbb{Z}$ με $(\rho, r) = 1$ έτσι ώστε $g^\rho \cdot a = a \cdot g^\rho$ για κάθε $g \in G$.
64. Έστω η κυκλική ομάδα $G = \langle a \rangle$ με τάξη 120.
- Δείξτε ότι $\langle a^{54} \rangle = \langle a^6 \rangle$.
  - Να βρεθεί ο μικρότερος θετικός ακέραιος ν έτσι ώστε $\langle a^{26} \rangle = \langle a^\nu \rangle$.
65. Μια ομάδα G έχει ακριβώς τρεις υποομάδες. Δείξτε ότι η G είναι κυκλική με τάξη ίση με το τετράγωνο ενός πρώτου αριθμού.
66. Έστω G ομάδα και M κανονική υποομάδα της έτσι ώστε το πηλίκο G/M να είναι άπειρη κυκλική. Δείξτε ότι για κάθε θετικό ακέραιο n υπάρχει κανονική υποομάδα N_n της G με $|G : N_n| = n$.

-
67. Έστω G ομάδα με την ιδιότητα: Για κάποιο $n > 1$ ισχύει $(a \cdot b)^n = a^n \cdot b^n$ για όλα τα $a, b \in G$. Δείξτε ότι τα σύνολα $G^{(n)} = \{x^n \mid x \in G\}$ και $G^{(n-1)} = \{x^{n-1} \mid x \in G\}$ είναι κανονικές υποομάδες της G .
68. *i)* Έστω G_n το σύνολο των μιγαδικών αριθμών που ικανοποιούν την εξίσωση $x^n = 1$. Δείξτε ότι το G_n είναι κυκλική ομάδα με πράξη τον πολλαπλασιασμό μιγαδικών αριθμών. Να βρεθούν όλοι οι μιγαδικοί αριθμοί ζ_n με την ιδιότητα $G_n = \langle \zeta_n \rangle$.
- ii)* Έστω p πρώτος αριθμός και C_{p^∞} το σύνολο των μιγαδικών αριθμών που ικανοποιούν μία από τις εξισώσεις $x^{p^n} = 1$, $n = 1, 2, \dots$. Δείξτε ότι το C_{p^∞} είναι ομάδα με πράξη τον πολλαπλασιασμό. Δείξτε ότι κάθε πεπερασμένα γεννώμενη υποομάδα της C_{p^∞} είναι πεπερασμένη κυκλική.
69. *i)* Έστω G πεπερασμένη ομάδα και $a \in G$, δώστε ικανή και αναγκαία συνθήκη έτσι ώστε η εξίσωση $x^k = a$ να έχει λύση στην G .
- ii)* Έστω G ομάδα με τάξη 100. Δείξτε ότι για κάθε $g \in G$ υπάρχει μοναδικό $x \in G$ τέτοιο ώστε $x^{11} = g$.
- iii)* Να βρεθούν οι κοινές λύσεις των εξισώσεων $x^{25} = 1$ και $x^3 = 1$ στην ομάδα G , όπου G κυκλική με τάξη 100.
70. Έστω $f : G \rightarrow G$ ενδομορφισμός ομάδων με $f^2 = f$. Δείξτε ότι:
- i)* Αν ο f δεν είναι ο ταυτοτικός, τότε ο f δεν είναι επί.
- ii)* $G = \text{Ker } f \cdot \text{Im } f$ και $\text{ker } f \cap \text{Im } f = 1$.